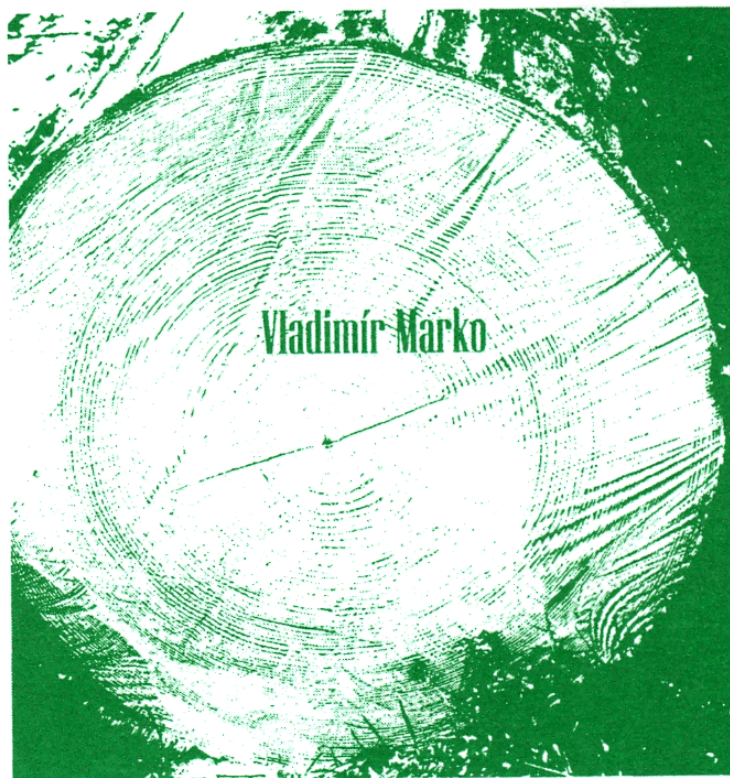

SLOVENSKÁ SPOLOČNOSŤ PRE POĽNOHOSPODÁRSKE,
LESNÍCKE, POTRAVINÁRSKE A VETERINÁRSKE VEDY PRI SAV

OBNAŽENÉ LETOKRUHY

oprášené spomienky lesníckeho veterána

BRATISLAVA 2007

Slovenská spoločnosť pre poľnohospodárske, lesnícke,
potravinárske a veterinárske vedy pri SAV

Obnažené letokruhy

(Oprášené spomienky lesníckeho veterána)

Vladimír Marko

Bratislava 2007

Slovenská spoločnosť pre poľnohospodárske, lesnícke,
potravínárske a veterinárske vedy pri SAV

Obnažené letokruhy

(Oprášené spomienky lesníckeho veterána)

Vladimír Marko

Obnažené letokruhy

(Oprášené spomienky lesníckeho veterána)

Autor: Ing. Vladimír Marko, CSc.

Nakladateľ: Slovenská spoločnosť pre poľnohospodárske, lesnícke,
potravínárske a veterinárske vedy pri SAV

Tlač: Vydavateľstvo STU v Bratislave, 2007

ISBN 978-80-227-2646-7

Bratislava 2007

Lesní ekonómovia - moji priatelia (rozprávanie trináste)

Každý súdny človek je svojím spôsobom ekonóm. Ekonóm amatér, ekonóm „náturista“. Nútia ho k tomu rôzne okolnosti, no najčastejšie obyčajné, banálne finančné trable, ktoré sa tu i tam vyskytnú v každej domácnosti. A následne aj to, že poctivo študuje tri životne najdôležitejšie ekonomické dokumenty: výplatnú pásku, pásku registračnej pokladnice a daňový výmer. A pritom je príznačné (a vcelku logické), že čísla na tom prvom dokumente sa mu zdajú byť zarážajúco nízke a na druhých dvoch privysoké. A ten, kto si uvedomí, že s tým treba niečo robiť stáva sa automaticky u v e d o m e l ý m ekonómom. Ten, komu je to ľahostajné je na tom zle. Obvykle mu to spočíta jeho uvedomelá manželka.

Moja ekonomická genéza bola ale celkom iná. Ja som sa nestal uvedomelým ekonómom na základe vlastných skúseností, resp. súkromných finančných problémov, ale na základe poznatkov iných, určite múdrejších a skúsenejších ľudí, ako som bol ja. Pomáhali mi pri tom ekonómovia minulého i predminulého storočia, ekonómovia utopisti i realisti, idealisti i materialisti, klasici i súdobí pragmatici – skrátka celá plejáda múdrych ľudí, ktorí ekonomickej vede a praxi zasvätili celý svoj život. Samozrejme, že som mal z toho spočiatku poriadny zmätok, no po čase sa mi to predsa len podarilo ako – tak utriediť a skompilovať svoj vlastný ekonomický názor, ktorého som sa pridŕžoval počas celej svojej dlhodobej hospodárskej praxe.

Pritom ale musím zdôrazniť dôležitú skutočnosť, že hospodárska disciplína, ktorou som sa celý svoj život zapodieval nebola ekonomika ako taká, ale **l e s n í c - k a e k o n o m i k a**, presnejšie povedané ekonomika lesného hospodárstva. A práve spojenie týchto dvoch (resp. troch) slov (resp. pojmov) mi do značnej miery skomplikovalo moje teoretické myslenie i praktické konanie. Do mojej rodiacej sa čisto ekonomickej doktríny som musel zahrnúť aj ďalší faktor, lesníctvo ako také. A to samé o sebe predstavuje kompiláciu viacerých, dosť odlišných technických a biologických disciplín, ktoré bolo treba do vyprofilovanej ekonomickej doktríny vmontovať. Vždy som totiž presadzoval názor, že dobrý lesný (alebo lesnícky?) ekonóm musí byť aj dobrý lesník, alebo prinajmenšom musí ovládať základy lesného hospodárstva tak, aby v nich mohol účinne uplatniť želatelné ekonomické princípy. A pokiaľ som to mohol ovplyvniť, aj za svojich spolupracovníkov a priateľov „od fachu“ som si vyberal práve takých ľudí.

A ako sa z obyčajného lesníka (z človeka so „zelenou krvou“), alebo z obyčajného ekonóma (človeka s krvou zriedenou číslami) stane puncovaný lesný ekonóm? Približne tak, ako sa stane z prírodného pralesa hospodársky les. Pridaním ľudskej práce, ktorá sa zároveň stane akousi jeho pridanou hodnotou (z ktorej však nemusí platiť DPH). Trocha túto dedukciu rozvediem:

Keď sa kedysi dávno, pradávno v panenskej prírode objavil človek, začal v prvom rade les využívať a pretvárať podľa svojich predstáv a potrieb. A čím ho pretváral? Tvorivou (i ničivou) ľudskou prácou. A pretvára (formuje i deformuje, zušľachťuje i devastuje) ho naďalej, čím si vlastne vytvára podmienky pre svoju vlastnú existenciu. A každá ľudská práca má svoju kvantitu i kvalitu, svoju živú i zhmotnenú podobu. Je merateľná a poväčšine (pokiaľ nie je zbytočná) aj meraná.

Uvedené konštatovanie je alfou a omegou ekonomickeho myslenia, hoci si to mnohí ekonómovia (najmä praktici) ani neuvedomujú. Pracujú totiž s číslami a často sa stáva, že si ich sfetišizujú do takej miery, že im zo zreteľa uniká ich hlavný zmysel a

podstata. Všetky základné ekonomické kategórie, pojmy a ukazovatele (obvykle vyjadrované číslami) sú vo svojej podstate odvodené z konkrétnej, alebo abstraktnej ľudskej práce. Pojmy, ako napr. národný dôchodok, hrubý domáci produkt, hospodársky výsledok, pridaná hodnota, náklady, ceny, tržby a pod. nie sú nič iné, ako transponovaná, a rôznym spôsobom modifikovaná živá a zhmotnená ľudská práca, „zakliata“ v ríši čísel a ukazovateľov. (Možno vám to tak trochu zaváňa Marxom – a máte pravdu. Ale pre vaše uspokojenie - ak vám to vadí - môžem uviesť, že pracovnú teóriu hodnoty vyslovili už dávno pred Marxom viacerí anglickí ekonómovia a Marx ju iba prevzal a rozviedol o teóriu nadhodnoty. A o tej nebola a nebude v mojom rozprávaní ani zmienky.) Platí to vo všeobecnosti a platí to samozrejme i v lesnom hospodárstve. V celej výrobnej i ekonomickej sfére. A pre všetkých účastníkov výrobného procesu z toho vyplýva kardinálna úloha: **r a c i o n a l i z o v a ť s p o t r e b u ž i v e j a z h m o t n e l e j p r á c e**, vkladanej do tvorivej ľudskej činnosti. No, pre nás lesníkov a lesných ekonómov je tu ešte úloha navyiac: racionalizovať túto spotrebu tak, aby to nebolo na úkor podstaty a reprodukčnej schopnosti lesa, ani na úkor pozitívneho pôsobenia jeho ekologických a environmentálnych funkcií. A zabezpečiť potrebné zdroje na ich želaný rozvoj.

V uplatňovaní tejto ekonomickej doktríny (ktorá sa vo svojej podstate len málo odlišuje od doktríny dnešnej) som sa zhodol so všetkými svojimi priateľmi, lesnými ekonómami v oblasti ekonomickej vedy i praxe. A bolo ich naozaj neúrekom. Doma i v zahraničí. Trocha si na nich v dobrom zaspomínam, určite si to zaslúžia.

Skutočne priateľské a veľmi časté styky som mal s vedúcimi pracovníkmi a ekonómami Bulharska (nám. Grujev, G. Nedelin, B. Bogdanov a i.). Niekofkokrát som bol u nich v Bulharsku a oni zase u nás. Bola to takpovediac moja „úradná“ povinnosť, keďže som asi 10 rokov zastával funkciu vedúceho celoštátnej (ČSR i SSR) pracovnej skupiny, ktorá každoročne uzatvárala s bulharským sesterským ministerstvom medzinárodný protokol o vedecko-technickej spolupráci. Raz u nás, raz u nich. A to bolo vždy spojené s veľmi zaujímavým a poučným programom (návštevy popredných inštitúcií, exkurzie, vedecké konferencie a pod.). Vďaka mojím bulharským priateľom môžem smelo tvrdiť, že som bulharské lesy a ich lesné hospodárstvo poznal veľmi podrobne.

A podobné to bolo aj v prípade mojich chorvátskych (prof. Kraljič, doc. Vondra a i.) a ruských, resp. ukrajinských priateľov (doc. Sudačkov, Inž. Čumak a i.), no naše vzájomné styky neboli až také početné. Moje kontakty s manažermi a ekonómami ďalších európskych krajín, ktoré som služobne navštívil (Maďarsko, Rumunsko, NDR, Švédsko, Fínsko a Rakúsko) boli poväčšine len kolegiálne a zdvorilostné a nemali dlhodobejší a pevnejší charakter.

Naproti tomu naše vzťahy a väzby s ekonómami v Českej republike vo sfére vedy a praxe nesporne prekračovali rámec kolegiality a v niektorých prípadoch aj rámec konvenčného priateľstva. Vo vedeckej oblasti som bol vo veľmi častom (pracovnom i priateľskom) kontakte s doc. M. Novotným, doc. Ing. Bludovským, prof. J. Ruprichom, prof. J. Bartůňkom a mnohými inými vedeckými kapacitami a to nielen na pôde Lesníckej ekonomickej sekcie ČSAZV a na rôznych oponentúrach, sympóziách a konferenciách, ale často len tak, na obyčajných priateľských posedeniach pri pive. A s niektorými som v písomnom kontakte dodnes.

No, azda ešte živšie, častejšie, pestrejšie, ba priam nezabudnuteľné boli naše kontakty s ekonómami lesníckej praxe. V tejto oblasti existoval dokonca dlhodobo zaužívaný systém vzájomnej spolupráce všetkých ministerských a podnikových ekonómov ČSR a SSR. Ten spočíval v povinnej účasti na spoločných poradách (raz

u nich, raz u nás) najmenej dvakrát za rok. Porady trvali obvykle dva dni a konali sa v niektorom väčšom rekreačnom podnikovom zariadení a vždy mali tri ucelené časti : samostatnú poradu ekonómov ČSR a SSR, kde sa riešili bežné „národné“ prevádzkové problémy, spoločná „dvojstranná“ porada, kde sme si vymieňali dobré a zlé skúsenosti a zladžovali jednotné metodiky a napokon spoločensko–priateľské posedenie, kde sa celkom zabudlo na „úradovanie“, hodne sa „klábosilo“, ale ešte viac spievalo. Tá tretia, spoločenská časť mala dokonca aj svoj rituál, ktorého základom bolo tzv. „bečuánske hnutie“ (vzniklo na prvej našej porade na Dolnej Bečve), a ktorý sa úzkostlivo dodržiaval počas celého trvania našej spolupráce, až do jej oficiálneho („zhora“ stanoveného) ukončenia.... Celý rituál riadil a nad jeho dodržiavaním bdel samozvaný (ale všetkými účastníkmi uznávaný) „triumvirát“, ktorého najvýznamnejším členom bol ceremoniár, ktorý bol zároveň opatrovateľom a strážcom okovanej truhlice s dôležitými dokumentmi. Bol ním Ing. K. Rybníček, ekonomický námestník z Teplíc, ktorý celý rituál majstrovsky (s vynikajúcim zmyslom pre recesiú) riadil. V spomínanej truhlici bola uložená aj tzv. „Kyselská deklarácia“ (prijatá na „sneme“ v Nízkych Tatrách – v doline Kyslá), kde naši, slovenskí členovia „klanu“ oficiálne a bez výhrad prijali zaužívané pravidlá hnutia. Triumvirát vystupoval v dobových kostýmoch, rokovacia reč bola staročeština a dakedajšia štúrovská slovenčina, dokumenty boli písané klasickým okrasným písmom. Takýto dokument v nádhernom kaligrafickom prevedení som obdržal aj ja, na našom spoločnom palárikovskom sneme. Odcitujem jeho znenie, stojí to za to:

*Zemanský certifikát
propujčení mimořádného vyznamenání*

Imperátorská triumvirátní rada bečuánskeho hnutí, vyjadrujíc vůli všeho lidu zemanského i lesnického, království českého i markrabství moravského udeľuje dnešního dne mimořádné a nejvyšší vyznamenání SLUNEČNÍ ŘÁD S OHNIVOU HVĚZDOU RATOLESTMI A SMARAGDY Ing. Vladimíru Markovi CsC. za nehybnou zásluhu o podporu, rozšíření bečuánskeho hnutí, o prosazení jeho internacionálního charakteru a o přijetí historické Kyselské deklarace pro župu hornouhorskou.

Dáno v zemi slovenských bratří, na konání IV snemu bečuánskeho hnutí v nočních hodinách z 22. na 23. februára v roku 1984 novodobých dejin světa. Podpisy.

A neobdržal som len citovaný dokument (certifikát), ale aj skutočnú jagavú hviezdu zhotovenú presne podľa uvedeného popisu (aj so smaragdovými sklíčkami) na dlhej pozlátenej reťazi. A hoci je to iba doklad trochu „uletenej“ recesie, pre mňa je to aj určitý nostalgický symbol priateľstva. Preto ju mám odloženú spolu s inými pamätnými plaketami a medailami, ktoré som dostal od iných vážnych a vážených inštitúcií.

Často si spomínam na mojich dlhodobých kolegov a priateľov z ČR, s ktorými som mal (i mimo rámca uvedených porád) veľmi početné úradné i osobné stretnutia. Na ekonomických riaditeľov MLVH ČSR Ing. Havelku a Ing. Švorca, na ekonomických námestníkov českých podnikov Ing. Kalinu, Ing. Verneru, Ing. Blaťáka, Ing. Rybníčka (s ktorým som dodnes v písomnom kontakte) a na niektorých ďalších, ktorých som si vždy veľmi vážil pre ich ekonomickú erudíciu, otvorenosť a priateľské postoje. A verím, že to bolo obojstranné.

Prirodzene, ešte početnejšie a pracovne významnejšie styky som mal so svojimi slovenskými kolegami a najbližšími spolupracovníkmi. Dlhé roky som spolupracoval s Ing. Pelcnerom CSc., Ing. Krutilom a Ing. Karolym, ktorí boli vedúcimi

oddelení, ale aj s celým radom ďalších pracovníkov na našom odbore a na ostatných odvetvových a prierezových odboroch (s Ing. Šedíkom CSc., Ing. Luknárom, Ing. Michalíkom a i.) . A samozrejme aj s ekonomickými námestníkmi našich podnikov a organizácií. Mnohí z nich už nežijú a ešte počas môjho pôsobenia ich nahradili iní. A tým sa rady mojich priateľov – ekonómov, na ktorých rád spomínam ešte rozmnožili. A spomínam na nich s úctou a uznaním. Na Ing. Palka a Ing. Kováča, Ing. Hlôšku a Ing. Bystrianskeho, Ing. Petrovského a Ing. Kiša, Ing. Jombíka a Ing. Buriána, Ing. Uličného a Ing. Javorského – i na všetkých ostatných ekonómov z našich rozpočtových a príspevkových organizácií. A dovoľm si tvrdiť, že napriek oficiálne platnej subordinácii boli naše vzťahy vo väčšine prípadov nielen úradné, ale aj priateľské. Pritom som si samozrejme uvedomoval, že si v nijakom prípade nemôžem dovoliť, aby moje „neúradné“ väzby ovplyvnili väzby služobné, aby vznikol čo len minimálny náznak, či dokonca podozrenie klientelizmu, alebo neobjektívneho rozhodovania! A na to je len jeden recept: perfektná obojstranná profesionalita a ničím nerušená a nenarušená dôvera. A myslím, že tento recept účinkoval v našom prípade dobre. Pre ilustráciu vám jeho fungovanie popíšem na dvoch skutočných prípadoch.

S ekonomickým námestníkom nášho košického podniku Ing. J. Uličným sme si vždy veľmi dobre rozumeli a dalo by sa povedať, že naše vzťahy boli priateľské. Bol od mňa o niečo starší a to nielen vekom, ale aj služobnými a životnými skúsenosťami a to som pri našich stretnutiach vždy vedel patrične oceniť. A nestretávali sme sa len úradne, v našich kanceláriách. Keď som napríklad pricestoval služobne do Košíc, večer pred rokovaním sme si obvykle posedeli pri dobrom vínu v Tokajskej vinárni, alebo u dvanástich apoštolov a bolo nám fajn. Ani nás nenapadlo „predrokovávať“ naše úradné záležitosti, na to sme mali dosť času na druhý deň. A tak tomu bolo i v tomto „inkriminovanom“ prípade:

Každoročne sme na všetkých našich podnikoch a organizáciách začiatkom marca uskutočňovali tzv. predbežné vysporiadanie hospodárskych výsledkov, ktoré spočívalo v preverení kľúčových údajov výsledovky a v stanovení ich definitívnej podoby. Pre ten účel bolo ale najskôr treba určiť, aké čiastky sa podniku pridelia z fondov, ktoré obhospodaroval rezort: z fondu pestovného a kalamitného. A keďže išlo o viacmilionové čiastky, mohlo to podstatne ovplyvniť celkové hospodárske výsledky podniku (a tým aj prémie, podiely a odmeny). Podnikoví pracovníci museli pre ten účel predložiť našej komisii hodnoverné podklady, ktoré sme spolu prepočítali, otestovali ich vierohodnosť a stanovili konečný verdikt. Podnik mal samozrejme v danom prípade záujem maximalizovať údaje o kalamitných a pestovných nákladoch a minimalizovať o výnosoch, aby dosiahol ich vyrovnanie z rezortných fondov. A našou úlohou bolo tieto údaje objektivizovať. Išlo viac-menej o každoročnú rutinnú prax a nikdy neboli v tejto veci medzi nami spory. No v prípade, ktorý opisujem sa stala predsa len nemilá vec. Podnikový riaditeľ Ing. Roman sa rozhodol, že svojou autoritou podporí ekonómov a nečakane sa dostavil na naše „rokovanie“. A ako sa na správneho riaditeľa patrí, zaujímal k príslušným záverom aj svoje stanovisko. Zdalo sa mu napr., že sme napočítali vysoké náklady, veď podnik predsa „tvrdó bojoval“ za ich znižovanie a na druhej strane sme zas „neobjektívne“ znížili dosiahnuté tržby, čím sme vlastne „skreslili“ hospodársky výsledok. Bol totiž presvedčený, že obhajuje dosiahnuté výsledky a nie dotácie z rezortných fondov, čím dostal svojich ekonómov do vrcholne trápnej situácie: mali by sme podľa neho všetko znova prepočítať. Videl som, že je zle, že nemôžem nechať svojich kolegov ekonómov „v kaši“ a bolo mi ich naozaj ľúto. No nemohol som narušiť ani autoritu ich riaditeľa. Preto som urobil to, čo som urobiť mohol a musel. Prerušil som rokovanie a navrhol som obednú prestávku. Vedenie podniku prestávku využilo na separátne rokovanie, na ktorom Ing. Uličný

svojho šéfa patrične „umravnil“ a ten sa na popoludňajšie rokovanie už nedostavil. Ospravedlnil sa pre zaneprázdnenosť. A my sme v kľude a dobrej pohode hospodárske výsledky podniku „očistili“.

Úplne inú podobu mal prípad, ktorý som musel riešiť zvláštnym „džentlenským“ spôsobom so svojim priateľom Ing. A. Buriánom, ekonomickým námestníkom žilinského podniku. Robili sme rozpis ročného plánu. Bolo to po prvýkrát, čo ho robil nový vedúci nášho plánovacieho oddelenia J. Hyben. Vyznal sa v tom, veď bol puncovaný lesník a ekonóm a k tomu ešte bývalý riaditeľ lesného závodu. A zaumienil si, že to bude dobrý, spravodlivý rozpis. A ja som mu plne dôveroval. Lenže ako bývalý riaditeľ závodu mal na metodiku a techniku rozpisu trochu iný pohľad, ako by sa žiadalo mať z úrovne nadpodnikovej. Zatracoval napr. indexovú metódu, ktorú sme my doteraz pri rozpise bežne (hoci neradi) používali, lebo bola vcelku jednoduchá a lepšiu sme naporúdzi nemali. Na vnútropodnikovej úrovni bola táto metóda samozrejme celkom nanič, lebo úplne anulovala medziročné výkyvy, ktoré u viacerých závodov boli naozaj výrazné. No, na podnikovej úrovni sa tieto rozdiely do značnej miery anulovali a indexová metóda (najmä vo sfére nákladovosti) bola rozhodne vhodnejšia, ako metóda porovnávací, ktorá zas nebrala do úvahy obrovské medzipodnikové rozdiely. A nebrala ich ani v tomto našom prípade, na čo doplatil najmä žilinský podnik (s nadmieru tvrdými výrobnými podmienkami). Po našom rozpise plánu mu v nákladoch chýbalo okolo 10 miliónov korún! A Ing. Burián to samozrejme prišiel o pár dní reklamovať a svoju reklamáciu aj perfektne zdokumentoval. Nebolo pochýb, urobili sme rozpisovú chybu. Lenže ako ju napraviť, keď sme si nenechali ani korunu rozpisovej rezervy (čo bola naša ďalšia chyba)? A vtedy som svojmu priateľovi Aladárovi (v krajne núdzovej situácii) navrhol nasledovné riešenie: podnik každoročne prekračoval pestovnú činnosť o 6 až 10 mil. korún. Nech sa teda o to pokúsi aj v budúcom roku, nech to zahrnie do záväzkového hnutia a keď to splní, ministerstvo mu to pokryje z rezortného pestovného fondu. Ing. Burián to akceptoval, a tak vznikla nikým nezaznamenaná a nepotvrdená „džentlenská“ dohoda. A obaja sme ju aj dodržali.

Lenže táto kauza mala svoju zaujímavú a nikým nepredvídanú dôhru. Podnik totižto úspešne splnil plán aj záväzky a v rámci našich podnikov sa umiestnil na druhej priečke. Pred ním bol iba košický podnik a za ním bratislavský. Stalo sa ale, že v súťaži o ministerskú červenú zástavu bol košický podnik diskvalifikovaný (pre zavinený smrteľný úraz) a tak na jeho miesto automaticky postúpil podnik žilinský! No, ani to ešte nebol koniec príbehu. Nášmu ministerstvu boli každoročne pridelené dve ministerské (pre lesy a vodu) a jedna vládna červená zástava, o ktorú súperili podľa spoločných kritérií najlepšie lesnícke a vodárske podniky. V prípade rovnosti bodov zvíťazil ten, kto preukázal výraznejšie záväzkové hnutie. A tak to bolo aj v tomto našom zamotanom prípade: žilinský podnik preukázal evidentne mohutnejšie záväzkové hnutie, ako prvý vodársky podnik (s ktorým mal rovnaký počet bodov) a získal tak (nikým neohrozený) červenú zástavu vlády!! A pomohol tým dokonca aj bratislavskému podniku, ktorý miesto neho získal ministerskú zástavu.

Iste si poviete, no čo, obyčajná zástava, aj to len prepožičaná. No v tej dobe to bola naozaj veľká vec. Aj keď zanedbáme nabubrelú slávu, ktorá túto udalosť sprevádzala, sprevádzal ju aj nejaký ten miliónik korún navyše, z ktorého sa tretina mohla minúť na pohostenie (vrátane reprezentačného pre podnik a závody) a dve tretiny sa rozdelili do obálok, ktoré na veľkolepej slávnosti odovzdal podnikový riaditeľ tým vzorným pracovníkom, ktorí sa o mimoriadny úspech podniku najviac zaslúžili.

A predstavte si, môj priateľ Aladár medzi nimi nebol a nijakú obálku nedostal. Svedčí to o tom, že aj v ekonomike sa tu i tam môžu vyskytnúť paradoxné situácie.

Každý lesník sa po svojom mnohoročnom pôsobení v lese rád obhliadne do minulosti a zrekapituluje si všetko, čo po sebe zanechal. A mnohí majú dokonca aj to šťastie, že sa môžu poprechádzať po krásnom, zdravom poraste, ktorý pred niekoľkými desaťročiami osobne založili, alebo vypestovali. Nám, lesným ekonómom nie je – žiaľ – tento skvelý zážitok dopriať. No v nijakom prípade to neznamená, že po nás neostalo dobré dielo. Ak dnes o našich lesoch s hrdosťou hovoríme, že je to naše národné bohatstvo, nie je to len zásluhou pestovateľov, zariadenateľov, ochranárov a iných čisto lesníckych profesií, ale v nemalej miere aj všetkých lesníckych ekonómov, ktorí pre tých ostatných vytvárali priaznivé ekonomické a sociálne prostredie.

A ja (na základe mojich mnohoročných skúseností) môžem s plnou zodpovednosťou (a trochu aj s pýchou) prehlásiť, že moji priatelia, ekonómovia odviedli počas nášho spoločného pôsobenia v lesnom hospodárstve naozaj mimoriadne plodnú a užitočnú prácu.

Zapůjčeno laskavostí prof. Jiřího Bartuňka.